

אברהם אבינו מסר נפשו כדי להציל הניצוץ הקדוש של דוד המלך הטמון בלוט

|| הרה"ג ר' פנחס פרידמן ||

בפרשתנו פרשת לך לך לנו למדים על אחד מהעשרה נסיונות שנתנסה בהם אברהם אבינו: "ויאמר ה' אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אראך". בלי להיכנס לעומק המשמעות של נסיון זה, הרי ברור שהתכלית והמטרה בנסיון זה היתה, כי ביקש הקב"ה שיתנתק אברהם ניתוק גופני ורוחני מהעבר שלו, מארצו, ממולדתו ומבית אביו, ויקשר את גורלו וחלקו עם הקב"ה ללכת: "אל הארץ אשר אראך" כדי להתחיל התחלה חדשה, במקום שהבורא יתברך שמו קבע לו.

לאור כל זה מתעורר בנו פליאה על מה שכתוב בהמשך הפרשה (יב ה): "ויקה אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו ואת כל רכושם אשר רכשו ואת הנפש אשר עשו בחרן ויצאו ללכת ארצה כנען ויבאו ארצה כנען". אנו מבינים מה שלקח אברהם אתו את כל הדברים המפורטים בפסוק: אשתו, את כל רכושם, את הנפש אשר עשו בחרן.

אך מדוע לקח אתו אברהם גם את "לוט בן אחיו", אשר כפי הנראה כבר אז לא היה צדיק גדול, כמו שנתגלה בעתיד כאשר

בהשראתו ובהסכמתו של לוט (יג ז): "ויהי ריב בין רועי מקנה אברם ובין רועי מקנה לוט". ופירש רש"י: "לפי שהיו רועי של לוט רשעים ומרעים בהמתם בשדות אחרים, ורועי אברם מוכיחים אותם על הגזל".

כן נתגלה לוט בשפלותו, כאשר בחר לו את מקום מגוריו דוקא בסדום, כמו שכתוב (יג יא): "ויבחר לו לוט את כל ככר הירדן ויסע לוט מקדם". ופירש רש"י בשם מדרש אגדה: "הסיע עצמו מקדמונו של עולם, אי אפשר לא באברם ולא באלקיו". לפי זה צריך ביאור, מה ראה אברהם אבינו איש קדוש על ככה לקחת אתו את לוט בן אחיו, האם לא קלטה עינו החדה של אברהם אבינו עם מי יש לו עסק.

אפילו אם ננסה להשקית את פליאתנו בכך, שנדחק לומר כי לוט זה לא היה תוכו כבדו, כלומר למרות שהיה מושחת בפנים, אולם כלפי חוץ התנהג כאדם ישר, לכן בהתחלה טרם הריב בין רועי לוט לרועי אברהם, כשעדיין לא בחר לגור בין אנשים רשעים, לא הכיר אותו אברהם מספיק שלא להתחבר עמו, ומשום כך הסכים לקחת עמו את לוט.

אולם הפליאה עדיין במקומה עומדת במלוא תוקפה, כאשר אנו רואים בפרשתנו איך שאברהם מסר נפשו פשוטו כמשמעו, לצאת למלחמה כנגד ארבעה מלכים חזקים, רק עם שלוש מאות ושמונה עשר עבדים כמו שכתוב (יד יד): "וישמע אברם כי נשבה אחיו וירק את חניכיו ילידי ביתו שמונה עשר ושלש מאות וירדוף עד דן". ולפי רש"י מביא בשם חכמינו ז"ל יצא רק עם אליעזר עבדו אשר שמו אליעזר בגימטריא ש"ח, וכל זה למה, כדי להציל את לוט בן אחיו אשר נשבה על ידם מסדום!

והנה אנו רואים עוד דבר פלא, כי מן השמים אכן סייעו לאברהם בנסים ונפלאות דומה לנסים שהיו בליל פסח ביציאת מצרים, כמו שדרשו חכמינו ז"ל הביאו רש"י על הפסוק (יד טו): "ויחלק עליהם לילה הוא ועבדיו, שנחלק הלילה, ובחצות הראשון נעשה לו נס, וחציו השני נשמר ובא לו לחצות לילה של מצרים". נשאלת השאלה מדוע היה זה כל כך חשוב, להפוך סדר העולם ולשנות את הטבע, רק כדי להציל את לוט היושב בסדום.

לוט נושא בקרבו הניצוץ הקדוש של דוד המלך

תשובה עמוקה על שאלה זו אנו למדים מדברי הזוהר הקדוש (פרשתנו עט). על הפסוק: "ויקה אברם את שרי אשתו ואת לוט בן אחיו", מתפלא הזוהר: "מה חמא אברהם לדבקה עמיה לוט", כלומר מה ראה אברהם לדבק עמו את לוט, ומתריך: "אלא בגין דצפה ברוח הקודש דזמין למיפק מניה דוד", פירוש, שראה אברהם ברוח הקודש שעתיד לצאת מלוט דוד המלך, ולכן לקח עמו את לוט כדי לשמור על הניצוץ הקדוש של מלכות ישראל.

רעיון נפלא זה אנו למדים גם מדברי חכמינו ז"ל על הפסוק (יג ה): "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים". מבואר על כך במדרש (ב"ר מא ד): "רבי טוביה בר יצחק אמר, שני אהלים רות המואביה ונעמה העמונית, דכוותה (יט טו) קום קח את אשתך ואת שתי בנותיך הנמצאות... שתי מציאות רות המואביה ונעמה העמונית. אמר רבי יצחק (תהלים פט כא) מצאתי דוד עבדי, היכן מצאתי, בסדום".

חכמינו ז"ל השיגו בעינים הפקוחה וברוח קדשם, שכאן בפסוק זה מתגלה לנו הסוד והמפתח, מדוע התעסק אברהם כל כך עם לוט בן אחיו, כך רצה הבורא יתברך שמו מסבב כל הסיבות והוא מפלאי ההשגחה, אשר דוקא מלוט ובנותיו שמהם נולדו עמון ומואב, אשר נאסרו לבוא בקהל ה' עד עולם, ככתוב (דברים כג ד): "לא יבא עמוני ומואבי בקהל ה', גם דור עשירי לא יבא להם בקהל ה' עד עולם, על דבר אשר לא קדמו אתכם כלחם וכמים בדרך בצאתכם ממצרים", דוקא מהם יצאו שתי פרידות טובות שני אהלים, רות המואביה אם המלכות, אשר ממנה יצא דוד מלך ישראל, ונעמה העמונית אמו של רחבעם בן שלמה.

זהו שמלמד אותנו הכתוב: אל תתפלאו מדוע טרח אברהם כל כך לקחת עמו את לוט, שהרי: "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואהלים", שני אהלים "רות המואביה

ונעמה העמונית", אשר זכו שמהם יצאה מלכות בית דוד, לכן דאג אברהם אבינו כל כך לקחת עמו לוט, כדי לשמור על הניצוץ הקדוש של דוד המלך.

מסיבה זו גם אחרי שאברהם לא היה מסוגל לסבול נוכחתו של לוט, בהיותו רועה בשדות אחרים, ואמר לו (יג ט): "הלא כל הארץ לפניך הפרד נא מעלי, אם השמאל ואימינה ואם הימין ואשמאילה", בכל זאת כשנשבה במלחמה של ארבעת המלכים, והניצוץ הקדוש של דוד המלך שהיה טמון בסדום היה בסכנה, מסר נפשו להציל את לוט: "וירק את חניכיו ילידי ביתו שמונה עשר ושלש מאות וירדוף עד דן".

כאשר נתבונן בענין זה יתגלה לנו מחזה מרהיב על פלאי ההשגחה, שהרי ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים כי שבעה רועים קמו לישראל: אברהם, יצחק, יעקב, משה, אהרן, יוסף, דוד, ומקור הדבר בזוהר הקדוש (ח"ג שא): "ואינון אבהן דעלמא אברהם יצחק יעקב יוסף משה אהרן דוד".

נמצא לפי זה כי אברהם אבינו היהודי הראשון בעולם, הוא הרועה הראשון משבעה הרועים של ישראל צאן קדשים, ואילו דוד המלך הוא האחרון שבהם. והנה אברהם אבינו בראשית דרכו כאשר הוא עוזב את ארצו, מולדתו ובית אביו, ללכת אל: "הארץ אשר אראך" שהיא ארץ ישראל, כדי לבנות שם את שרשרת הדורות של כלל ישראל: "ואעשך לגוי גדול, כאן אי אתה זוכה לבנים", הוא כבר דואג לקחת עמו את לוט בן אחיו, כדי להציל את הניצוץ הקדוש של דוד המלך הרועה השביעי.

"ולא נשא אותם הארץ לשבת יחדיו"

הגה"ק רבי צבי אלימלך מדינוב ז"ע בעל "בני יששכר" בספרו הקדוש "אגרא דכלה" בפרשתנו, מרחיב לפרש הפסוקים בפרשתנו על פי הקדמה זו, כך הוא מפרש הפסוק (יג

ז): "ולא נשא אותם הארץ לשבת יחדיו", בלשון קדשו בקיצור:

"אברהם אבינו קדוש עליון, בתוכו היו כלולין כל נשמות ישראל, וכל הניצוצות שישנו באיזה מן העמים המוכנים להצטייר בקדושה, מוכרחים הם שיאספו אליו, והוא יעלם אל השכינה ויצטיירו בקודש. והנה ניצוצי המלוכה לזרע דוד ומשיח צדקנו, היה מוכרח על פי עצת מרוחק שיעברו דרך קליפת עמון ומואב, על כן לוט הלך את אברהם, וניצוצי מלוכה אשר היו בתוך גלות הקליפות, נתחברו בלוט בכדי לעבור דרך עמון ומואב, ומשם יתייחדו בקודש לזרע אברהם להיותן כסא מלוכה".

בדרך זו מרמז "אגרא דכלה" בפסוק (יג ז): "אברם ישב בארץ כנען ולוט ישב בערי הכנען ויאהל עד סדם". יש לפרש בדרך רמז, ויאהל מלשון בהלו נרו, סד"ם ראשי תיבות סוד דוד מלכא, ורצונו לומר ויאהל האיר, עד שיצא ממנו ניצוץ הקדוש מדוד".

גם את זה לעומת זה עשה האלקים

והנה כבר אמר החכם מכל אדם (קהלת ז יד): "גם את זה לעומת זה עשה האלקים". לימד אותנו בכך כלל גדול, כי במקום שיש בחינה של קדושה מתגבר זה לעומת זה כח הקליפה, וכן להיפך במקום שמתגברת כח הקליפה, סימן הוא שבמקום זה טמון כח עצום של קדושה, אשר זהו הסוד של: "גם את זה לעומת זה עשה האלקים". ענין זה שופך אור בהיר על דברי הגה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין ז"ע, שבספרו "צדקת הצדיק" (אות מט), הוא קובע יסוד גדול בעבודת ה':

"כל אחד ידע, שבמה שיצרו תוקפו ביותר, הוא כלי מוכן לאותם דברים ביותר להיות נקיים וזכים אצלו, ובדברים שהרבה לפשוט בהם, ידע שהוא כלי מוכן להיות דייקא באותו דבר נקי ובר לכב".

ראיה לכך הוא מביא, ממה שמצינו (סנהדרין קג): אשר אחז מלך יהודה חתם את התורה, ומבואר במדרש (ב"ר מ"ב ג) הטעם שנקרא אחז, משום שאחז בתי כנסיות ובתי מדרשות, ורצה למנוע לימוד התורה מתינוקות של בית רבן, באומרו אם אין גדיים אין תישים. והנה אנו רואים שאחז מלך יהודה שהיתה לו התגברות הקליפה בענין הרבצת תורה, דוקא הוא היה כלי מוכן להוליד את חזקיהו המלך שהיה מרביץ תורה גדול מאד, כמבואר בגמרא (סנהדרין צד): "נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר, כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו, בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ". הרי לנו המושג של: "זה לעומת זה עשה האלקים", במקום שיש התגברות הקליפות, דוקא שם טמון כח גדול של התנגדות מצד הקדושה.

"ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו"

ובכן דבר זה אנו רואים בעליל גם כאן: "מצאתי את דוד עבדי בסדום", דוקא בסדום שהיתה התנגדות עצומה לצדקה ומשפט, כפי שנתגלו במלוא אכזריותם בצעקתה של ריבה אחת, שהרגוה במיתה משונה על שנתנה מזון לעני, והיא שגרמה לחתום את גזר דינם לכליה, כמו שכתוב (בראשית יח כא): "ארדה נא ואראה הכצעקתה הבאה אלי עשו כלה".

דוקא שם בסדום ישב לוט, שהיה טמון בקרבו הניצוץ הקדוש של דוד מלך ישראל אשר נתייחד בצדקה ומשפט, ככתוב (ש"ב ח טו): "וימלוך דוד על כל ישראל, ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו". מגלים לנו חכמינו ז"ל בגמרא (סנהדרין ו): דבר פלא על מהות השילוב של "משפט וצדקה" שעשה דוד המלך, כי לכאורה קשה על הלשון שהיה עושה "משפט וצדקה", כפי שמקשה בגמרא: "והלא כל מקום שיש משפט אין צדקה וצדקה אין משפט".

ומתּרַץ בגמרא: **"דן את הדין זיכה את הזכאי וחייב את החייב, וראה שנתחייב עני ממון ושלם לו מתוך ביתו, זה משפט וצדקה, משפט לזה וצדקה לזה, משפט לזה שהחזיר לו ממון, וצדקה לזה ששילם לו מתוך ביתו"**, כלומר שהיה דוד יושב במשפט לדון בני אדם, וכאשר יצא לו לחייב את העני בדין, כי אז עשה כן כדי לקיים משפטי התורה, ואחר כך שילם מכיסו צדקה לעני שהיה לו, ובכך נשתלבו אצלו יחד: **"משפט וצדקה"** – **"משפט"** לתובע שיוחזר לו כספו, ו**"וצדקה"** לעני שלא היה לו מה לשלם.

הרי לנו גודל מדרגתו של דוד המלך במשפט וצדקה, וכך מצינו בגמרא (ברכות ג:): שהיה רגיל לקום בחצות לילה ולעסוק בתורה כל הלילה עד שעלה עמוד השחר: **"כיון שעלה עמוד השחר נכנסו חכמי ישראל אצלו, אמרו לו אדונינו המלך עמך ישראל צריכין פרנסה"**. הרי שדאג לפרנס את כל העם, והנה דוקא בסדום שהתנגדו לצדקה ומשפט, שם היה טמון הניצוץ הקדוש של דוד המלך שעשה משפט וצדקה בתוך לוט.

אברהם אבינו תיקן החטא של אדם הראשון

יתכן להרחיב בביאור הענין, מדוע דוקא אברהם אבינו דאג לשמור על הניצוץ הקדוש של דוד המלך על פי שתי הקדמות יקרות, הקדמה ראשונה, מה שמבואר בתיקוני זוהר (תיקון סט קט): שאדם הראשון נתגלגל בתוך האבות הקדושים אברהם יצחק ויעקב שתיקנו את החטא של אדם הראשון: **"בתלת אבהן תמן נחית אדם בתלת גלגולין"**.

ענין זה מבואר ביתר שאת בזוהר הקדוש (פרשת בהר קיא:), כי אדם הראשון חטא בעץ הדעת בג' עבירות עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, **"עבודה זרה"**, משום שנתפתה אחרי הנחש שאמר לחוה (בראשית ג ה): **"כי יודע אלקים כי ביום אכלכם ממנו ונפקחו עיניכם והייתם כאלקים יודעי טוב ורע"**, ואין לך עבודה זרה יותר גדולה מזו. **"גילוי עריות"**, משום שעל ידי חטא זה הכניס הנחש זוהמא בהם ובכל הנבראים. **"שפיכות דמים"**, כי על ידי חטא עץ הדעת נגזרה גזירת מיתה על כל הנבראים.

בא אברהם אבינו ותיקן החטא של עבודה זרה, לכן שבר את הצלמים של אביו תרה, ופרסם בעולם שהקב"ה הוא אלוהי יחיד ואין שום ממש בעבודה זרה, ומסר נפשו על כך באור כשדים כשנשלך על ידי נמרוד לכבשן האש. בא יצחק ותיקון החטא של שפיכות דמים על ידי שמסר נפשו בעקידה, בא יעקב ותיקן החטא של גילוי עריות על ידי שהיתה מטתו שלימה, מבואר מזה כי אברהם אבינו היה הראשון שהתחיל בתיקון החטא של אדם הראשון.

בא וראה מה שמצינו במדרש (ב"ר יד ו):

"וייצר ה' אלקים את האדם, בזכותו של אברהם. אמר רבי לוי, (יהושע יד טו) האדם הגדול בענקים, זה אברהם, למה קורא אותו גדול, שהיה ראוי להבראות קודם לאדם הראשון, אלא אמר הקב"ה שמה יקלקל ואין מי שיבא לתקן תחתיו, אלא הרי אני בורא את האדם תחלה, שאם יקלקל יבא אברהם ויתקן תחתיו.

אמר רבי אבא בר כהנא, כנוהג שבעולם אדם יש לו קורה שופעת [ישרה חלקה ומשופעת], היכן הוא נותנה, לא באמצע טרקלין כדי שתסבול קורות שלפניה וקורות שלאחריה, כך למה ברא הקב"ה את אברהם באמצע הדורות, כדי שיסבול דורות שלפניו והדורות שלאחריו".

אד"ם ר"ת א'דם ד'וד מ'שיח

הרי לנו דברים ברורים כי אברהם אבינו, תיקן את הקלקול שהכניס אדם הראשון בתוך בריאה, והיינו כי הוא היה הראשון שהתחיל

בתיקון החטא. והנה הקדמה שניה, מה שגילה לנו האריז"ל שדוד המלך היה גלגולו ותיקונו של אדם הראשון, לכן מצינו בדברי חכמינו ז"ל שאדם הראשון מסר לדוד המלך שבעים שנה משנותיו, כמבואר במדרש (במדב"ר יד יב):

"שבעים שנה שחיסר אדם משנותיו ונתן לדוד בן ישי, לפי שראוי היה לחיות אלף שנים, שנאמר כי ביום אכלך ממנו מות תמות, ויומו של הקב"ה אלף שנים, שנאמר (תהלים צ ד) כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה".

וביאר האריז"ל ב"ספר הלקוטים" (פרשת האזינו), כי מה שנתן אדם הראשון לדוד ע' שנים משנותיו, הוא משום שדוד המלך היה גלגול אדם הראשון, וכיון שנגזרה עליו: **"ביום אכלך ממנו מות תמות"**, היתה גזירה זו צריכה להתקיים אצל דוד שביום שנולד ימות, ומכיון

נמצינו למדים מדברי האריז"ל: (א) כי דוד המלך הוא אדם הראשון אשר חטא ואכל מעץ הדעת והביא מיתה לעולם. (ב) תפקידו של דוד הוא לתקן החטא של אדם הראשון, לכן לא ישן שיתין נשמי ולא טעם טעם מיתה. (ג) כתוצאה מזה הוא עצמו יהיה מלך המשיח, אשר יחזיר את העולם לתיקונו כמו שהיה ראוי להיות לולי חטא אדם הראשון.

וכל זה נרמז בראשי תיבות **אד"ם - א'דם ד'וד מ'שיח**, כי זהו חוט המשולש בשרשרת מראשית הבריאה עד תכלית הבריאה, שלשה שלבים המתחיל באדם הראשון עצמו, ונמשך בדוד המלך שהיה גלגולו ותיקונו של אדם הראשון, ונגמר במלך המשיח שהוא דוד תיקונו של אדם הראשון.

מעתה נזכה להבין ביתר שאת, מדוע דוקא אברהם אבינו דאג לקחת עמו את לוט, כדי

מדוע אחרי שנצטווה אברהם אבינו: "לך לך מארצך", טרח לקחת אתו את לוט בן אחיו שלא היה צדיק גדול למה אחרי שנתחבר לוט עם אנשי סדום, סיכן אברהם את נפשו להילחם עם ד' המלכים כדי להציל את לוט זוהר הקדוש: "מה חמא אברהם לדבקה עמיה לוט, אלא בגין דצפה ברוח הקודש דזמין למיפק מניה דוד" במדרש: "וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואוהלים, שני אהלים רות המואביה ונעמה העמונית פלאי ההשגחה: אברהם אבינו הרועה הראשון, כבר דאג על הניצוץ הקדוש של דוד המלך הרועה השביעי אברהם אבינו התחיל בתיקון חטא אדם הראשון, לכן דאג לדוד המלך שהיה גלגולו ותיקונו של אדם הראשון אגרא דכלה: "ויאהל עד סדם", האיר עד שיצא ממנו הניצוץ הקדוש של סד"ם נוטריקון ס'וד ד'וד מ'לכא "שכרך הרבה מאד" – אותיות אד"ם, שהצלת נשמת דוד שרמוז בתיבת אד"ם - א'דם ד'וד מ'שיח

להציל הניצוץ הקדוש של דוד המלך שהיה טמון בו, כי היות שאברהם אבינו היה הראשון שהתחיל לתקן את חטא עבודה זרה של אדם הראשון, ועיקר תיקון זה היה בארץ ישראל אשר שם פרסם את אלקותו יתברך שמו, ככתוב (בראשית כא לג): **"ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א"ל עולם"**.

לכן באותו זמן שהלך לארץ ישראל לתקן את החטא של אדם הראשון, לקח עמו את לוט בן אחיו שהיה טמון בו הניצוץ הקדוש של דוד המלך, שהיה גלגולו של אדם הראשון שמסר לו שבעים שנה משנותיו, כדי שדוד המלך יגמור את תיקונו של אדם הראשון ויזכה אחר כך להיות מלך המשיח, כנרמז בשם **אד"ם** נוטריקון א' דם ד'וד מ'שיח.

"שכרך הרבה מאד" מ'שיח א'דם ד'וד

על פי האמור יאיר עיינו בביאור המקראות בפרשתנו (טו א): **"אחר הדברים האלה היה דבר**

ה' אל אברם במחזה לאמר, אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד". ופירש רש"י בשם המדרש: **"אחר שנעשה לו נס זה שהרג את המלכים, והיה דואג ואומר שמה קבלתי שכר על צדקותי, ל כך אמר לו המקום 'אל תירא אברם אנכי מגן לך' מן העונש, שלא תענש על כל אותן נפשות שהרגת. ומה שאתה דואג על קבול שכרך, שכרך הרבה מאד"**.

ויש לומר כי אברהם אבינו חשש, שמה ינכה לו הקב"ה מזכותיו על שנעשה לו נס במלחמת המלכים, על כך השיב לו הקב"ה: **"אל תירא אברם אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד"**, כלומר הן אמת שהעושים לו נס מן השמים מנכים לו מזכותיו, אבל כל זה הוא רק אם הנס שנעשה הוא לצורך הפרטי של אותו אדם.

אבל בנידון של אברהם שיצא למלחמה כנגד המלכים, כדי להציל את הניצוץ הקדוש של דוד המלך שהוא תיקונו של אדם הראשון, ועתיד להיות מלך המשיח שיגאל את ישראל באחרית הימים, נמצא שכל המלחמה של אברהם היתה רק לצורכם של כלל ישראל, על נס כזה בודאי שאין מנכים לו מזכותיו.

וזהו שרמז לו הקב"ה באומרו: **"אל תירא אברם"**, על שנעשה לך נס במלחמת המלכים שמה ינוכו מזכויותיך, כי **"אנכי מגן לך"** שלא יגרע כלום משכרך, ומפרש הטעם שהרי: **"שכרך הרבה מאד"**, כלומר שכרך הרבה בגלל מא"ד שהוא אותיות **אד"ם**, שגרמת להציל הניצוץ של דוד המלך שהוא גלגולו של אדם הראשון ותיקונו, אשר עתיד גם כן להיות מלך המשיח, כנרמז בראשי תיבות **אד"ם - א'דם ד'וד מ'שיח**.

ומה נכבד להבין על פי האמור דברי חכמינו ז"ל במדרש (ב"ר מב ד), שדרשו על ארבעה המלכים ששבו את לוט כנגד ד' גלויות: **"ויהי בימי אמרפל מלך שנער זו בבל, ואריוך מלך אלסר זה אנטיוכס, כדלעומר מלך עילם זה מדי, ותדעל מלך גוים זו מלכות אדום"**. ולכאורה יפלא הפלא ופלא, וכי מה ענין מלחמת הד' מלכים בימי אברהם לד' גלויות.

אך לפי האמור יש לומר שהמדרש מגלה לנו בזה חידוש נפלא, לבל נחשוב כי מה שנלחמו ארבעה המלכים עם מלך סדום (יד יא): **"ויקחו את כל רכוש סדום ועמורה ואת כל אכלם וילכו, ויקחו את לוט ואת רכושו בן אחי אברם וילכו והוא יושב בסדום"**, היה זה רק במקרה ששבו את לוט ואת רכושו.

לא כן הדבר, אלא עיקר כוונתם היתה ללכוד את הניצוץ הקדוש של דוד מלך ישראל שהיה טמון בלוט, כי ידעו שדוד המלך עתיד להיות מלך המשיח אשר ישלים את גאולתם של ישראל מכל הד' גלויות, ולכן רצו ללכוד את הניצוץ הקדוש של דוד המלך שהיה טמון בלוט, כדי למנוע גאולתם של ישראל מכל הד' גלויות.

ויפה דרשו חכמינו ז"ל שארבעה מלכים אלו הם כנגד הד' גלויות, וכאשר השיג אברהם דבר זה ברוח קדשו, יצא לערוך קרב עם הד' מלכים שהם כנגד הד' גלויות, כדי להוציא מהם יקר מזולל נשמת משיח בן דוד שהיה טמון בלוט שישלים גאולתם של ישראל מכל הד' גלויות.

זהו שמסיים המדרש (שם): **"אמר רבי אלעזר בר אבינא, אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגלו של משיח, תדע שכן שהרי בימי אברהם, על ידי שנתגרו המלכיות אלו באלו באה הגאולה לאברהם"**. הכוונה בזה, כי מה שהתגרו המלכיות זה בזה בימי אברהם, היה רק כדי למנוע את הניצוץ הקדוש של משיח בן דוד להתגלות, אך על ידי שאברהם נלחם עמהם: **"באה הגאולה לאברהם"**, שזכה להציל נשמת משיח בן דוד אשר יבוא ויגאל את בניו כלל ישראל גאולת עולם.